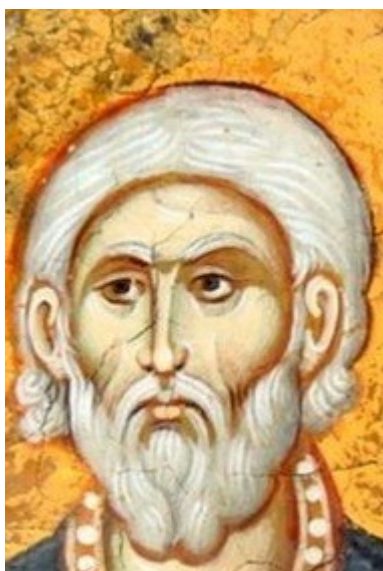

23.04.2014 г. / 21:13:31

Вяра

07.05 по еретическия, †24 април по православния календар - Св. мъченик Сава Стратилат и 70 римски войни. Св. мъченици Пасикрат и Валентин Доростолски. Св. преподобна Елисавета Чудотворка

В памет на свети мъченик Сава Стратилат и седемдесетте воители с него († 272 г.)

*Свети мъченик Сава
Стратилат.
Фрагмент от стара
стенопис. Сърбия*

Светият мъченик Сава произхождал от готите и живял в Рим при царуването на император Аврелиан. Той имал сан стратилат, тоест бил воевода, но бил и верен, и угоден на Небесния цар, нашия Господ Иисус Христос. Често посещавал страдалците за Христовото име по тъмниците, помагал им от своето имущество, подкрепял ги търпеливо да понасят страданията и ги подбуждал към мъжествени подвизи. Този

негов добродетелен живот бил така угоден Богу, че заради чистотата и постничеството на светеца Бог му дарил власт над бесовете и той изгонвал нечистите духове от хората.

Скоро донесли на царя, че Сава е християнин, и царят го привикал на разпит.

Тук той безстрашно изповядал Христа, свалил воинския си пояс и го хвърлил, отричайки се от воеводския сан, като същевременно заявил, че е готов да отиде на всякакви мъчения за Христовото име.

Тогава, по нареждане на мъчителя, повесили светеца и го били жестоко, после го горили с огън и накрая го хвърлили в котел с вряща смола. Но светецът, опазван от невидимата Божия сила, останал цял и излязъл от котела невредим.

Като видели чудото, седемдесетте воители, които били там, повярвали в Христа и открито изповядали, че са християни. По заповед на мъчителя те веднага били посечени с меч и така получили мъченически венец, като че от ръцете на Самия Христос.

Свети Сава бил затворен в тъмницата и там се удостоил с Божествено видение и помощ: в полунощ, когато се молел, му се явил Христос, осиявайки го със светлината на Своята слава, и го увещал да не се бои от мъченията, но безстрашно да върви към своя подвиг. Когато Сава втори път бил отведен на разпит и ту с ласкателство, ту с уговорки, ту с жестоки мъчения го принуждавали да се поклони на идолите, но той не се подчинявал на мъчителите, го хвърлили в реката, където се удавил и завършил подвига на своето мъченичество, достигайки тихото пристанище на Христовото Царство.

Тропарь мученика Саввы

глас 5

Земнаго сана пояс оставив и почести, страдальче,/ пред мучителем, лъстивым царем/ Христа, Бога суща, исповедал еси/ и Того ради многа страдания подъял еси, славне. / Тем прекрасным победы венцем увязлся еси/ от Царя всех царствующаго,/ с Небесными вои светло преукрашен. / Предстоя Тому, Савво,// моли, да спасет души наша.

(Оставил пояса и почестите на земния сан, страдалче, изповядал си Христа за Истински Цар пред лъстивите мъчители, за което си приел много страдания, славни. Затова си увенчан с прекрасен венец на победата от Царя, царстващ над всички; светло преукрашен, застанал пред Него с небесните воини, моли, Сава, да спаси нашите души.)

Кондак мученика Саввы

глас 4

Непобедимый явлься стратилат,/ варварския козни победил еси/ и, страдальчествовав, славне, твердейши,/ множество врагов невидимых поборил еси,/ темже венец исплел еси победы. / О нас моли Христа, Савво всеблаженне,/ верою почитающих тя.

(Бил си непобедим воин, варварските козни си победил, славно си пострадал, мъжествени, потъпкал си множество невидими врагове и така си изплел венец на победата. Всеблажени Сава, моли Христа за нас, които с вяра те почитаме.)

В памет на преподобната наша майка Елисавета Чудотворка

(V в.)

*Света Елисавета
Чудотворка. Фрагмент
от стара стенопис.
Сърбия*

Преподобната Елисавета още от утробата на майка си била избрана за служба на Бога, защото, още преди да се роди, от Бога било известно на майка ѝ, че ще роди дъщеря, която ще бъде избран съсъд на Светия Дух. Предадена в служба на Бога от детски години и сгодена за Безсмъртния Жених Христос, света Елисавета в ангелския чин служела на Бога, сред други деви монахини. Изнурявайки тялото си с пост и трудове, тя така угодила на Бога, че получила от Него дар да изцелява недъзите на хората, не само телесните, но и душевните. С молитва изцелявала всяка телесна болест, а с думите и боговдъхновените си наставления лекувала човешките души, като ги напътствала към покаяние и всякакви добродетели. Дреха ѝ била една корава власеница и макар тялото ѝ да

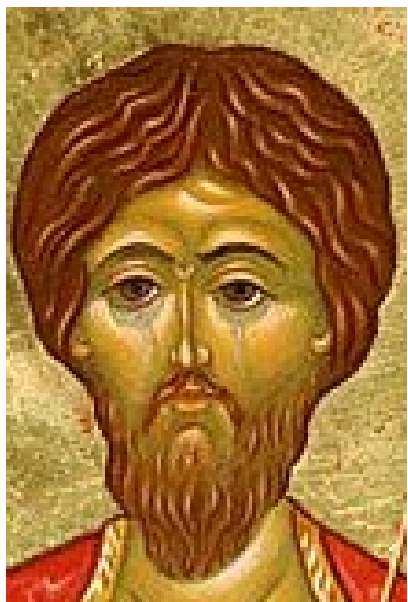
мръзнело от студа, духът винаги горял с пламъка на божествената любов.

Поставена за игумения на сестрите, светицата показала още по-големи подвизи в грижата за спасението на душите им.

Нейното въздържание било извънмерно, защото тя преживяла много години, без да вкуси хляб, и се хранела само с плодове и зеленчуци, а масло и вино не вкусила през целия си живот. Често постела по четиридесет дни, подобно на великия Моисей, без да вкуси нищо през това време. В продължение на три години, подражавайки на смирението на евангелския митар, тя не повдигнала очи към небето, но само с душевните си очи непрестанно се взирала към Бога, Който живее на небесата; съзерцавайки Го в мисълта си Седящ на висок и преукрасен престол, обкръжен със серафими, тя не обърнала мисъл към нещо земно. Когато, по обичая си, тя се молела усамотена през нощта, била осенявана свише от небесна светлина.

Освен това света Елисавета вършела и много чудеса: веднъж умъртвила с молитва голяма змия; друг път изцелила една жена, която дълго време страдала от кръвотечение; също изгонвала и нечисти духове от хората, правела и много други чудеса. Тя не само приживе вършела чудеса, но и след блажената си кончина. На гробницата ѝ се получавали най-различни изцеления; на нейния гроб мнозина слепи проглеждали. Нека да се прославя чрез нея нашият Христос Бог, Който е дивен в Своите светии.

**Страданието на светите мъченици
Пасикрат и Валентин Доростолски († 228 г.)**

Свети мъченик
Валентин Доростолски

Христовите мъченици Пасикрат и Валентин произхождали от мизийския град Доростол, и понеже били войници, служели при хегемона на тази страна Авсолан. В страната имало много идолопоклонници, които принасяли жертви на бесовете, защото управителите, заплашвайки с мъчения, принуждавали хората да служат на идолите. Християните, в страха си от мъченията, бягали и се криели. Но тези двама свети мъже открито и смело заявили, че са християни, и като прославяли единия истински Бог, проклинали бездушните идоли. Заради това идолопоклонниците ги заловили и ги отвели в съдилището, където ги принуждавали да кадят пред идолите. Там имало идол на Аполон. Свети Пасикрат се приближил към идола, плюл в лицето му и казал:

- Такава чест подобава на този бог!

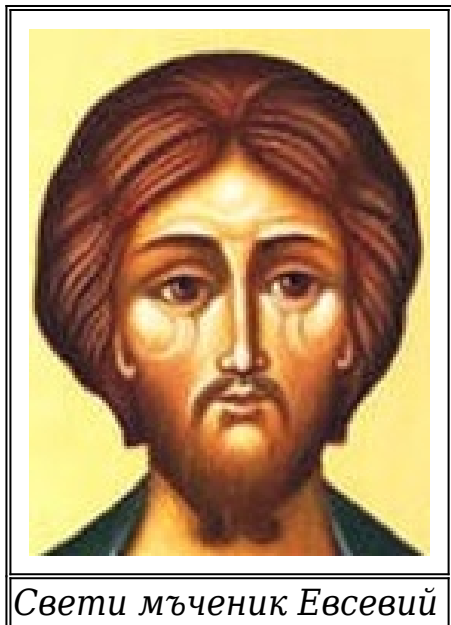
Веднага свързали Пасикрат с тежки вериги и го хвърлили в тъмницата. Христовият воин, украсен с тези окови като със златно царско облекло, се радвал, че е удостоен да носи вериги заради Христа. Заедно с него бил затворен в тъмницата и Валентин. Наскоро отново ги повикали на съд при хегемона.

Когато се явили в съдилището, тук пристигнал и братът на Пасикрат - Папиан. Той бил християнин, но от страх пред мъченията принесъл жертва на идолите. Папиан започнал със сълзи да умолява брат си, по неговия пример, да принесе кадило на истукана, да се престори временно на идолопоклонник, за да се избави от страшните мъчения; но Пасикрат отхвърлил молбата на брат си и го нарекъл недостоеен да бъде от неговия род, защото е отстъпил от Христовата вяра. Самият той пристъпил към жертвеника, сложил ръката си в огъня и казал на хегемона:

- Тялото е смъртно и както виждаш, изгаря в огъня, а душата, понеже е безсмъртна, презира всички тези видими мъки.

Свети Валентин, повикан от хегемона, казал същото и изявил своята пълна готовност да претърпи всякакви мъки заради Христа. И двамата били осъдени на посичане с меч. Когато слугите на мъчителя ги водели на смърт извън града, след тях вървяла майката на Пасикрат, която го подкрепяла да върви на смърт без страх, защото се бояла да не се уплаши поради младостта си. Отсекли главите на светите мъченици. Свети Пасикрат бил на двадесет и две години, а Валентин - на тридесет. Майката с радост и веселие приела телата им и ги погребала с почест, като славела Христа Бога.

Страданието на светите мъченици Евсевий, Неон, Леонтий, Лонгин и другите с тях († 303 г.)

Свети мъченик Евсевий

Наскоро след кончината на славния великомъченик Георги, император Диоклетиан издал нареждане - всички християни, където и да се намират, а особено тези, които били в тъмницата, да се принудят да се поклонят на идолите; онези, които изпълнят нареждането, заповядал да пускат на свобода, а които не се подчиняват, да се осъждат на смърт.

Споменаваните тук свети мъченици - Евсевий, Неон, Леонтий и Лонгин по това време се намирали в тъмницата; заедно с тях имало и много християни, около четиридесет човека. Като гледали чудесата, извършени от свети Георги, те повярвали в Христа и дръзновено Го изповядали пред всички, поради което били заловени, оковани и затворени в тъмницата.

Когато ги извели за разпит пред съдията, те не се отрекли от Христа, а посрамили езическите богове. За своето мъжествено изповядване на Христовото име били подложени на много мъки: като ги провесили, мъчителите стъргали телата им с железни остриета, докато се показали вътрешностите им. Накрая отсекли главите на светите мъченици и така те получили венци в Небесното Царство.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}